

Mézga Aladár különös kalandjai. (részlet a Kriminália című fejezetből)

Romhányi József és Nepp József nyomán írta Rigó Béla.

Móra Ferenc Könyvkiadó, 2005.

Szövegtípus: elbeszélő

Szöveg olvashatósága: nehéz

Kérdések nehézsége: könnyű, közepesen nehéz, nehéz

Javasolt felhasználás: 4–6. évfolyam.

Olvasd el a következő regényrészletet, majd válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre!

1. [...] Az utóbbi időben nálunk feje tetejére állt minden. Először kitört a zeneőrület. Kriszta kisírt magának egy új erősítőt, és éjjel-nappal kedvenc együtteseinek számait bömböltette vele. Apám próbálta megfegyelmelni, ám erre anyámból jött elő a régi Rezovits Paula. Ócska lemezeket vett a bolhapiacon. A sorozatos hanghatársértéseket megtorlandó, Márís szomszéd vett magának egy üstdobot. Cicus és Blöki szintén bekapcsolódott a házimuzsikába. Csak apám roskadt egyre inkább magába fülében újabb és újabb vattacsomagokkal. Istenem, amikor még csak én nyekeregtem a hegedűmmel!
2. Na de ezt is túléltek. Kriszta kapott egy fejhallgatót, anyám egy féloldali fejfájást, Márís szomszéd egy tartós ínhüvelygyulladását és ekkor tértünk át a krimiolvasásra. Anyám mindig is nagy krimirajongó volt, az ő olvasási sebességével egy átlagos méretű Agatha Christie egy hónapig is kitartott. Sajátos technikával élvezte kedvenc könyveit. Megkönnyezte az áldozatokat, amikor pedig a gyanú árnyéka rávetült egy-egy hősrre, idegesen visszalapozgatott, hol találkozott ezzel az alakkal korábban.
3. Kriszta életében viszont gyökeres fordulatot hozott ez az új szenvedély. Kémiaórán ötösre felelt a mérgekből, példás lett a magatartása, hiszen órákon nem locsogott, nem puskázott, hanem a pad alatt olvasott.
4. Persze így is akadtak problémái. A múltkorjában a történelemtanár váratlanul kihallgatásra rendelte a táblához és ravasz keresztkérdésekkel kezdte zargatni. – Mit tud Zrínyi Miklós haláláról. – Semmit se tudok, főfelügyelő úr! Esküszöm! – és hiába volt minden keresztkérdés, tényleg semmit se tudott.
5. A krimiszendevély egy kicsit szétzilálta a családi életet. Egy-egy kacifántosabb bűnügyi regénynél egymást is gyanúba fogtuk. Anyám olykor felháborodottan vágta későn hazatérő lánya fejéhez, hogy egy szavát sem hiszi el, mert nincs neki alibije. Családi békét csak a közös kriminézések idejére kötöttünk. Ma ez a számtalan kábelcsatorna és videókölcsönző jóvoltából könnyebben megoldható lenne, de az én gyerekkoromban még a második csatornát is csak ígérették nekünk. [...]

1. Mivel tölti szabadidejét Kriszta az olvasmány elején? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

- A: Olvasással.
- B: Táncolással.
- C: Telefonálással.
- D: Zenehallgatással.

1-es kód: D

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: információ-visszakeresés. Az 1. bekezdésben olvasható információ visszakeresése.

Nehézség: könnyű.

2. Húzd alá, mivel védekezett a mesélő édesapja a zenebona ellen?

1-es kód: Csak apám roskadt egyre inkább magába fülében újabb és újabb vattacsomagokkal.

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: információ-visszakeresés. Az 1. bekezdésben olvasható információ visszakeresése.

Nehézség: könnyű.

3. Miért vett Máris szomszéd üstdobot? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

- A: Azért, hogy bosszantsa a szomszédokat.
- B: Azért, hogy Krisztának adja ajándékba.
- C: Azért, mert meg akart tanulni dobolni.
- D: Azért, mert ő is zenét akart hallgatni.

1-es kód: A

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: következtetés. A tanuló felismeri, hogy Márís szomszéd azért vett üstdobot, hogy megtorolja a hanghatársértéseket.

Nehézség: közepesen nehéz.

4. Mit jelent a következő mondat: „Cicus és Blöki szintén bekapcsolódott a házimuzsikába”? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

A: Bömböltették lemezeiket.

B: Elkezdtek hangszeren játszani.

C: Lemezeket vettek.

D: Nyávogni és ugatni kezdtek.

1-es kód: D

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: értelmezés. A tanuló felismeri, hogy a nevük alapján cicának és kutyának vélhető lények „zenélése” (nyávogása és ugatása) révén kapcsolódott be.

Nehézség: közepesen nehéz.

5. Miért csendesedett el a ház olyan hirtelen? Karikázd be, IGAZ-e vagy HAMIS!

Azért, mert a mesélő ínhüvelygyulladást kapott.

IGAZ/HAMIS

Azért, mert Kriszta kapott egy fejhallgatót.

IGAZ/HAMIS

Azért, mert Márís szomszéd fejfájást kapott.

IGAZ/HAMIS

Azért, mert mindenki elkezdett krimi olvasni.

IGAZ/HAMIS

1-es kód: HAMIS, IGAZ, HAMIS, IGAZ

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: információ-visszakeresés. A 2. bekezdésben olvasható információk mérlegelése, visszakeresése.

Nehézség: közepesen nehéz.

6. Karikázd be, IGAZ-e vagy HAMIS! A mesélő szerint édesanyja:

Beleéli magát az olvasmányba.	IGAZ/HAMIS
Figyelmetlenül olvas.	IGAZ/HAMIS
Gyorsan olvas.	IGAZ/HAMIS
Hangosan olvas.	IGAZ/HAMIS
Lassan olvas.	IGAZ/HAMIS

1-es kód: IGAZ, IGAZ, HAMIS, HAMIS, IGAZ

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: információ-visszakeresés, értelmezés. A 3. bekezdésben olvasható információ visszakeresése.

Nehézség: közepesen nehéz.

7. Hányadik bekezdésben olvashatunk arról, miért javult meg Kriszta magatartása az iskolában?

- A: A 2. bekezdésben.
- B: A 3. bekezdésben.
- C: A 4. bekezdésben.
- D: Az 5. bekezdésben

1-es kód: B

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: információ-visszakeresés. A 3. bekezdésben olvasható információ visszakeresése.

Nehézség: könnyű.

8. Karikázd be, IGAZ-e vagy HAMIS! A 4. bekezdésből megtudjuk, hogy:

Kriszta nemrég felelt történelem órán.	IGAZ/HAMIS
Kriszta rossz jegyet kapott történelemből.	IGAZ/HAMIS
Kriszta tanára egy főfelügyelő.	IGAZ/HAMIS
Zrínyi Miklósról tanulnak.	IGAZ/HAMIS

1-es kód: IGAZ, IGAZ, HAMIS, IGAZ

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: következtetés. A 4. bekezdésben olvasható információk alapján következtetések levonása.

Nehézség: közepesen nehéz.

9. Karikázd be a helyes válasz betűjelét! Mire utal az olvasmány 1.

bekezdésében olvasható mondat: „Istenem, amikor még csak én nyekeregtem a hegedűmmel.”

- A: A mesélő azt kívánja, bárcsak mindenki olyan jól zenélne, mint ő.
- B: A mesélő szerint mindenki élvezte, amikor ő hegedült.
- C: A mesélő szerint jobb volt, amikor egyedül ő zenélt.
- D: A mesélő nem szeretne többé egyedül hegedülni.

1-es kód: C

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: utalásrendszer felismerése, értelmezés. A tanuló felismeri, hogy a mondat a történet egy korábbi részére utal, és megfelelően értelmezi azt.

Nehézség: nehéz.

10. Melyik lehetne e regényrészlet összefoglaló címe?

- A: A család hétköznapijai.
- B: A családi tévézések története.

C: A ház lakóinak bemutatása.

D: Egy zenészcsalád mindennapjai.

1-es kód: A

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: lényegkiemelés. A részlet tartalmát legmegfelelőbben összegző cím megjelölése.

Nehézség: nehéz.